

PROJEKTBEKRIVELSE

”Homoseksualitetens historie i København”

De homoseksuelle, biseksuelle og transseksuelle københavnernes historie er en rejse fra usædeligt fumleri på de mørke voldområder til konfettistrøende Pride-parader på Rådhuspladsen. Det er kvindefrigørelsens historie. Litteraturens, arbejdsmarkedets og undervisningssystemets historie. Det er de heteroseksuelle københavnernes historie. Og så er det er din og min historie.

Fra at have været en djævelsk synd, samfundet måtte beskytte sig imod, er homoseksualitet nu blevet anerkendt som en levemåde på linje med mange andre. Gennem lovgivning er der skabt ligestilling med heteroseksuelle på en række områder.

Fokus er ikke længere på drengeforførere og soldaterprostitution, betonleber og mandehadere, men derimod på de nye familieformer, på subkulturerens kulturelle rigdom og på alt det, vi kan lære af hinanden.

Før midten af det 19. århundrede figurerer mænd, som har seksuelle relationer til andre mænd, kun meget sjældent i Københavns (og Danmarks) historie – og kvinder, med seksuelle relationer til kvinder, optræder slet ikke.

Man opfattede ikke kvinden som seksuelt følelse væsen, så selve tanken var jo utænkelig.

Af og til dukker en sag om sodomi mellem mænd op i retsarkiverne, men det er blot undtagelsen, der bekræfter reglen: officielt set, havde personer af samme køn ikke seksuelle relationer i Danmark før omkring 1850.

Loven lod indtil 1866 straffen være den samme som for hekseri: bål og brand – om end de dømte i alle kendte tilfælde benådedes til tugthusarbejde.

De få kendte sager lader skimte, at der, i hvert fald blandt mænd, foregik homoseksuelle handlinger. Om det samme skete blandt kvinder, kan ikke siges med sikkerhed.

Før homoseksualiteten som begreb blev udviklet var der ingen, der identificerede sig som homoseksuel. Det var noget, man gjorde, ikke noget, man var.

Dette begyndte at ændre sig i den anden halvdel af 1800-tallet. Antallet af straffesager steg her markant, og den megen omtale bevirkede en almindelig offentlig bevidsthed om, at seksuelle handlinger faktisk kan finde sted mellem to mænd. I denne periode dannede København rammen om et fremspirende netværk af mænd, hvis erotiske interesser var rettet mod mænd.

På samme tid blev det nemmere for ugifte kvinder i København at finde anerkendte selvstændige erhvervs muligheder, hvilket betød, at de i mindre grad behøvede at være økonomisk afhængige af mænd. Dermed kunne de bosætte sig alene eller flytte sammen med en veninde, og således udvikle deres eget netværk af frøkener.

Da identiteten "homoseksuel" blev udviklet i begyndelsen af 1900-tallet, var der adskillige kvinder og mænd som tog den på sig, og som skabte steder i København, hvor de kunne mødes med ligestillede. De homoseksuelle barer og dansesteder blev en del af det københavnske forlystelsesliv, et fristed for homoseksuelle – og for deres heteroseksuelle venner. Det var på den slags steder, homoseksuelle kom i kontakt med andre, der levede et mere alternativt seksuelt liv, som f.eks. transvestitter.

I 1948 stiftedes Forbundet af 1948, hvor mænd og kvinder med erotiske interesser for deres eget køn kunne mødes. Her diskuterede man også, hvordan diskrimination mod homofile (som man kaldte sig) kunne modvirkes. Senere blev København også hjemsted for de mere radikale grupper Bøssernes Befrielsesfront og Lesbisk Bevægelse. Da disse i løbet af 1980'erne indstillede deres aktiviteter, havde Forbundet af 1948 skiftet navn til Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske. Foreningen er stadig aktiv – hovedsageligt i forbindelse med politisk arbejde for at sikre og konsolidere homoseksuelles rettigheder i samfundet.

I anledning af og i samarbejde med World Outgames 2009 vil Københavns Bymuseum sætte fokus på denne udvikling og fortælle byens homo-, bi- og transseksuelles historie gennem udstillingen ”Homoseksualitetens historie i København” (arbejdstitel).

Københavns Bymuseum vil behandle møderne mellem byens homo-, bi- og transseksuelle og deres omverden ved at blotlægge de myter og forestillinger, vi hver især har om os selv og hinanden.

Udstillingen vil kaste lys ind i grænselandet: der, hvor vi mødes, hvor vi ser og ses (mere eller mindre klart), hvor vi støder og stødes sammen – og der, hvor vi har mulighed for at indgå i dialog med hinanden.

En række tematiske nedslag afdækker forskellige aspekter af emnet – fra dødsstraf til AIDS-kampagner, fra skyggetanter til regnbuemødre, fra indespærring til gå-ud-grupper.

Folk fra byen og andre byer, folk fra landet og andre lande fortæller her om deres liv i København, om fordommene, gennembrudene, første gang og sidste gang.

Der fortælles om Kvindehusene, Bøssehuset, alle barerne, caféerne, diskotekerne og parkerne, teatrene og universiteterne, hjemme hos mig – eller dig?

Et særligt fokus kommer til at være på homo-, bi- og transseksuelles situation i dag. Gennem interviews dokumenteres nutidige københavneres historier – København i går, i dag og måske i morgen?

Der skabes et frugtbart rum for refleksion og diskussion om homo-, bi- og transseksuelles situation i København – historisk som i dag.

For Københavns Bymuseum udgør ”Homoseksualitetens historie i København” en ideel anledning til at indsamle socialhistorisk materiale: fotos, fortællinger, hverdagslivets såvel som de særlige lejligheders genstande. Disse vil indgå i museets vidensbase og dermed gøres tilgængelig, også i andre sammenhænge.

Under afviklingen af World Outgames 2009 har Københavns Bymuseum en enestående chance for at iværksætte en dynamisk indsamling blandt deltagere og publikum, og derigennem dokumentere deres indtryk af København som international by, deres fotos, deres film og deres trofæer – hvad enten der er tale om en pokal eller en middagsinvitation. Der søges desuden aftale med World Outgames 2009 om adgang til dokumentationsmateriale fra begivenheden.

Den museale satsning på netop dette område lægger sig tæt op ad lignende indsamlings- og udstillingsprojekter i blandt andet Sverige ("§ 1", et samarbejde mellem en række af Sveriges vigtigste nationale museer) og Norge ("En annen dans", Kvinnemuseet)

Det handler ikke kun om mennesker i grænselandet – det handler om alle mennesker, og i praksis kommer udstillingen altså implicit til at handle om, hvordan vi alle sammen definerer begreber som familie, køn og seksualitet gennem vores måde at leve, tale og skabe mening i verden på.

Københavns Bymuseum er ansvarlig for projektet praktisk såvel som økonomisk.

Udstillingen tænkes åbnet i forbindelse med den endelige offentliggørelse af programmet for World Outgames 2009, omkring 1/7 2009.

Ønskes yderligere oplysninger kan museumsinspektør Inger Wiene kontaktes på iwiene@kff.kk.dk eller 33284205.

Inger Wiene, museumsinspektør